

Onderwerp	Visietekst VCLB en het ondersteuningsmodel	Datum	09/03/18
Auteur(s)	Wg VCLB – ONW	Status	finale versie
Bestemd voor	Alle actoren binnen het ondersteuningsmodel		

Visietekst VCLB en het ondersteuningsmodel

Toelichting bij een aantal begrippen

‘Kleine types’

Als in de nota gesproken wordt over ‘kleine types’, worden de types 2, 4, 6 en 7 auditief bedoeld.

‘Ondersteuningsmodel’

Onder de term ‘ondersteuningsmodel’ in deze nota verstaan we zowel het aanbod van de ondersteuningsnetwerken als het aanbod van de scholen buitengewoon onderwijs van de ‘kleine’ types. De ondersteuningsnetwerken staan in voor het beantwoorden van de vragen naar ondersteuning voor leerlingen met een (gemotiveerd) verslag of inschrijvingsverslag type BA (1-8), 3, 7 taal-spraak en 9 van de scholen die tot hun netwerk behoren. Voor ondersteuningsvragen van leerlingen met een (gemotiveerd) verslag of inschrijvingsverslag type 2, 4, 6 en 7 auditief kan rechtstreeks aangemeld worden bij de scholen buitengewoon onderwijs die deze types aanbieden, ongeacht of ze wel of niet tot een netwerk of tot het eigen ondersteuningsnetwerk behoren.

‘Ondersteuningsnetwerken’

De (30) netwerken die op dit moment actief zijn. Een deel van deze netwerken hebben ook scholen buitengewoon onderwijs, die naast de types BA, 3, 7 taal-spraak en 9 ook een aanbod hebben van de ‘kleine’ types binnen het netwerk.

‘HGD-traject’

HGD-traject staat voor handelingsgericht diagnostisch traject.

Een handelingsgericht diagnostisch traject is een proces binnen fase 2 van het zorgcontinuüm. CLB hanteert hiervoor een methodiek die geconcretiseerd wordt binnen het [Algemeen Diagnostisch Protocol Prodia](#). Dit traject volgt op de fasen van basiszorg en verhoogde zorg. Het HGD-traject beoogt een handelingsgericht advies dat gebaseerd is op degelijke beeldvorming, gezamenlijk bepaalde doelen, de onderwijsbehoeften van de leerling en de ondersteuningsbehoeften van ouders en schoolteam. Dit traject loopt onder regie van het multidisciplinair CLB-team en minimaal met actieve betrokkenheid van leerling, ouders en schoolteam.

Voor meer info: http://www.prodiagnostiek.be/materiaal/ADP_Handelingsgericht%20diagnosticeren.pdf

‘Opstartoverleg’

Eerste overleg na aanmelding waarop minstens de leerling (waar mogelijk), de ouders, betrokkenen gewoon onderwijs en ondersteuner(s) verdere afspraken maken rond de concrete ondersteuning.

Eerste vraag naar ondersteuning

Binnen het nieuwe ondersteuningsmodel is CLB een van de partners naast het gewoon en buitengewoon onderwijs en de pedagogische begeleidingsdiensten. Om ondersteuning efficiënt en doelgericht te kunnen inzetten, is het doorlopen van een handelingsgericht diagnostisch traject essentieel. Op deze manier kunnen we onderwijsbehoeften van leerlingen en de ondersteuningsbehoeften van het schoolteam op een kwaliteitsvolle manier in beeld brengen. De leerling en zijn/haar ouders zijn ervaringsdeskundigen en dus belangrijke partners binnen dit traject samen met alle betrokkenen binnen het schoolteam.

Het handelingsgericht diagnostisch traject resulteert in een advies van CLB dat verschillende vormen kan aannemen. Niet elk HGD-traject leidt immers tot een gemotiveerd verslag of verslag. Indien CLB oordeelt dat aan alle voorwaarden¹ is voldaan om een gemotiveerd verslag of verslag op te maken, wordt tijdens het adviesgesprek in overleg met de leerling/ouders besproken of deelname van CLB op het opstartoverleg aangewezen is. Tijdens het adviesgesprek wordt ook de grotere flexibiliteit van het nieuwe ondersteuningsmodel geduid aan leerling/ouders. Aard en intensiteit van de ondersteuning kan immers wijzigen in de loop van het schooljaar binnen het nieuwe model. Het CLB-traject wordt afgesloten na het HGD-advies (m.i.v. formaliseren GV of V) of na het opstartoverleg indien de aanwezigheid van CLB nodig is. De regie gaat na het HGD-advies opnieuw over naar gewoon onderwijs.

Na de opmaak van het (gemotiveerd) verslag, kan de school voor gewoon onderwijs aanmelden bij het ondersteuningsnetwerk (vragen naar ondersteuning vanuit type basisaanbod, 3, 7 taal-spraak of 9) of bij de school voor buitengewoon onderwijs (vragen naar ondersteuning vanuit type 2, 4, 6 of 7 auditief).

Bij de afronding van het CLB-traject wordt duidelijk aangegeven aan alle betrokkenen dat er steeds een nieuwe vraag aan CLB kan gesteld worden indien betrokkenheid van CLB nodig is. Via het maken van deze afspraak wordt ook duidelijk dat CLB in principe niet aanwezig is op evaluatiemomenten, tenzij een van de actoren een vraag aan CLB gesteld heeft. We wijzen ook op een aantal 'knipperlichtmomenten' (zie verder) waarbij betrekken van CLB noodzakelijk is. In situaties waarbij discussie ontstaat, vragen we uitdrukkelijk om CLB te betrekken.

Een gemotiveerd verslag of verslag is steeds niveaugebonden. Bij overgang van basis naar secundair dient een HGD-traject gelopen te worden om te bepalen of een leerling nog steeds nood heeft aan ondersteuning en nog steeds aan de voorwaarden voor opmaak gemotiveerd verslag of verslag voldoet. Dit HGD-traject start vanuit het CLB-team basisonderwijs. Het CLB-team basisonderwijs kan bij een duidelijke nood aan ondersteuning het gemotiveerd verslag finaliseren. Bij twijfel is overleg met de nieuwe school en het nieuwe CLB noodzakelijk om tot een gefundeerd advies te komen.

Handelingsgericht advies met inbegrip van indicatie voor ondersteuning

Na het doorlopen van het handelingsgericht diagnostisch traject geeft CLB een advies waar de ondersteuningsnetwerken/BuO-scholen mee aan de slag kunnen gaan. Dit handelingsgericht advies wordt opgenomen in het gemotiveerd verslag of verslag. We streven ernaar om het (gemotiveerd) verslag binnen de 14 kalenderdagen na het adviesgesprek te finaliseren en dit bij voorkeur voor de aanmelding door de school voor gewoon onderwijs.

Onderdelen van dit handelingsgericht advies (dat steeds een 'voorstel' is en nooit een 'voorschrift'):

We geven aan welke 'actoren' ondersteuning dienen te krijgen vanuit het ondersteuningsmodel. We onderscheiden:

- schoolteamgericht (bv. ondersteuning bij aanpassen speelplaatsorganisatie)
- Leerkrachtgericht (bv. psycho-educatie voor medeleerlingen en lkr. rond een bepaalde problematiek)
- leerlinggericht (bv. leren werken met specifieke hulpmiddelen)
- combinatie van bovenstaande ...

Daarnaast geven we – waar nodig en/of mogelijk- aan indien er andere aandachtspunten zijn (bv. vooral bij de start van een schooljaar of eerder bij examenperiodes ..).

Er worden geen uren/termijnen gehanteerd ... dit is voorwerp van overleg met de ondersteuningsnetwerken. Er kan wel een indicatie gegeven worden omtrent eerder langdurige ondersteuning (bv. bij leerlingen met verslag in een IAC) of eerder tijdelijke ondersteuning. De voorstellen in het (gemotiveerd) verslag zijn voorwerp van verder gesprek in het opstartoverleg.

¹ Basisonderwijs: voorwaarden [gemotiveerd verslag – verslag – doelgroep](#) (type)

Secundair onderwijs: voorwaarden [gemotiveerd verslag – verslag – doelgroep](#) (type)

Aandachtspunten tijdens het adviesgesprek

Tijdens het adviesgesprek worden een aantal zaken geduid aan de leerling, de ouders en de school voor gewoon onderwijs:

- De grotere flexibiliteit van het nieuwe ondersteuningsmodel. De aard en intensiteit van ondersteuning kan immers wijzigen in de loop van het schooljaar binnen het nieuwe model. Het is belangrijk dat de leerling, de ouders en de school hierover goed geïnformeerd zijn.
- 'knipperlichten' (zie verder): situaties waarbij het noodzakelijk is om CLB te betrekken
- Een nieuwe vraag stellen aan CLB is te allen tijde mogelijk.

Tijdens het adviesgesprek wordt ook besproken of deelname van CLB aan het opstartoverleg noodzakelijk is.

Aanmelden bij het ondersteuningsnetwerk/de BuO-school

Na overleg met CLB en de leerling/ouders meldt de school voor gewoon onderwijs een leerling aan bij het ondersteuningsnetwerk of de BuO-school. Vragen voor de doelgroep BA, 3, 7 taal-spraak en 9 worden steeds aangemeld bij het eigen ONW. Vragen voor de doelgroep 2, 4, 6 en 7 auditief worden enkel aangemeld bij het ONW indien de expertise binnen het ONW aanwezig is én de school voor gewoon onderwijs in overleg met ouders en CLB ervoor opteert om de vraag aan de BuO-school binnen het netwerk te stellen. Een school voor gewoon onderwijs kan er altijd voor opteren om de vraag aan een andere BuO-school van het betreffende type te stellen (bv. wanneer dit een expliciete vraag is van ouders).

Wat na de aanmelding?

De regie voor de ondersteuning blijft bij de school voor gewoon onderwijs liggen. De school gewoon onderwijs maakt verdere afspraken met het ondersteuningsnetwerk en/of met de BuO-scholen, met leerling/ouders rond een opstartoverleg waarop het verdere aanbod inzake ondersteuning geconcretiseerd kan worden. CLB neemt deel aan dit overleg indien dit zo afgesproken werd tijdens het adviesgesprek. Ook bij teamgerichte ondersteuning is een opstartoverleg met ouders nodig zodat ook voor hen duidelijk is op welke manier hun zoon/dochter de effecten van de ondersteuning zal voelen/ervaren.

Afspraken rond evaluatie

Gezien de regie over de ondersteuning bij de scholen gewoon onderwijs ligt, valt het maken van afspraken rond evaluatie ook onder hun bevoegdheid. Uiteraard gebeurt dit in samenspraak met de ondersteuners en met de leerling en de ouders. Alle betrokkenen kunnen op elk moment de vraag stellen naar een evaluatie. Regelgevend ligt hierrond niets vast. Er wordt duidelijk aangegeven aan alle betrokkenen dat indien men aanwezigheid verwacht van CLB op evaluatiemomenten dit best expliciet en tijdig gevraagd wordt.

Interne kwaliteitszorg CLB

In het kader van kwaliteitszorg van CLB is het aangewezen om op schoolniveau een opvolging te doen van de gegeven adviezen en de lopende ondersteuning.

Knipperlichten – betrokkenheid CLB is noodzakelijk

In een aantal situaties is de betrokkenheid van CLB vereist bij de evaluatie. We benoemen deze situaties als 'knipperlichten':

- Er zijn aanwijzingen dat een wijziging van doelgroep of type nodig is.
- Er zijn aanwijzingen dat er een wijziging van GC naar IAC nodig is (vraagt opmaak verslag) of vice versa (in dat geval omzetting naar GV nodig of opheffing verslag).
- Men ervaart nood aan verwijzing naar externe diensten/IJH/... (draaischijffunctie CLB).
- Vragen rond onderwijsloopbaan (kan voor sommige leerlingen al starten in 4e of 5e lj. naargelang problematiek/wachlijsten/noodzaak aan bijkomende diagnostiek ...).

In deze situaties betreft de school voor gewoon onderwijs het CLB. De leerling en de ouders kunnen ook altijd een vraag stellen aan CLB.

Onderbreken van ondersteuning

In situaties waarbij na overleg met de leerling, de ouders, de school gewoon onderwijs en de ondersteuner(s) besloten wordt dat de ondersteuning tijdelijk niet meer nodig is, kan deze onderbroken worden. Het bestaande (gemotiveerd) verslag of inschrijvingsverslag blijft geldig en wordt niet opgeheven.

Indien de school de ondersteuning opnieuw wil activeren, kan in overleg met leerling, ouders en CLB opnieuw aangemeld worden. In verder overleg wordt de ondersteuning geconcretiseerd. Het CLB schat in of deelnemen aan overleg met ondersteuner(s) noodzakelijk is.

Indien duidelijk is dat er binnen het betreffende niveau geen ondersteuning meer nodig zal zijn, wordt het gemotiveerd verslag opgeheven.

Opheffen gemotiveerd verslag of verslag

Als niet meer voldaan is aan de voorwaarden om tot een gemotiveerd verslag of verslag te komen, kan het CLB het (gemotiveerd) verslag opheffen. Indien een (gemotiveerd) verslag werd opgeheven, kan de leerling of de school geen beroep meer doen op ondersteuning. In dit geval wordt het origineel (gemotiveerd) verslag vernietigd en mag het niet meer doorgegeven worden bij schoolverandering. Indien ondersteuning tijdelijk of voorlopig wordt stopgezet, moet het (gemotiveerd) verslag niet worden opgeheven. Het blijft dan geldig om eventueel in de toekomst opnieuw ondersteuning in te schakelen indien dat nodig blijkt.